

Nr 142

Av herr Nilsson i Agnäs m. fl., angående SIDA:s information till de svenska u-landsarbetarna.

(Lika lydande med motion nr 130 i Första kammaren)

Den svenska informationen i hemlandet om u-hjälpen och informationen till de svenska u-landsarbetarna om vad som i hemlandet sägs i massmedia om deras arbete är bristfällig. Under 1950-talet hade radion sändningar med bland annat program av Sven Jerring om förhållandena i u-länderna, vilka sändes i Sverige och bidrog till den positiva syn på u-hjälpen som kunde konstateras, när den statliga u-hjälpen sattes in genom NIB och SIDA. Entusiasmen för en svensk hjälpinsats hade till stor del sitt ursprung i dessa positiva program som visat vad som kan uträttas.

Mot slutet av 1960-talet kan en förändring till det sämre sägas ha inträtt. Exempelvis kan nämnas den TV-serie om Afrika som har sänts, i vilken en negativ information om utlandssvenskarnas insatser lämnats. U-landsarbetare, som hört om programmen i TV-serien och stundom även medverkat i dem utan att veta i detalj vad som sänts, frågar oroligt vad som egentligen sagts och hur deras egen insats presenterats. På grund av att de själva har bristfälliga upplysningar om vad de svenska TV-tittarna fått se har de ingen möjlighet att rikta anmälan mot det som visats och som varit en kritik av deras arbetsinsats.

Det måste vara viktigt att de människor som gör en betydelsefull svensk insats långt borta från hemlandet, för vilken vi anslår alltmer pengar, får veta hur deras arbete presenteras och vad som sagts om de länder i vilka de arbetar. Det kan här påpekas att den svenska pressens TV-kritiker framfört som sin åsikt att Sveriges Radios TV-reportrar inte alltid givit en rättvis bild av det som händer i u-länderna. Många anser att reportagen varit färgade av de utsända rapportörernas egen åsikt för vilken de sökt stöd därute. Sålunda skriver Ingvar Orre i DN: »När jag på fredagskvällen för en stund följde John Sune Carlssons program om svenskarna och deras förhållanden till Etiopien, visste jag inte om jag skulle skratta eller gråta åt SF-speakerns svulstiga språk... Men sådan är denne programmakares stil, han varken kan eller vill göra snällt objektiva program om företeelser han lärt sig ogilla eller personer han inte sympatiserar med.» (Januari 1970.) I Sv. D. skriver Gunnar Falk: »Så eländigt som i Etiopien har man det inte på något annat håll i världen — om vi fick tro John Sune Carlsson

som svarade för TV:s andra program om detta land i Afrika-serien. Men att skylla på Sverige och de svenska hjälpinsatserna för den ordning, den struktur och det maktsystem som råder i landet var väl ändå att gå litet för långt. Det är väl inte bara i polisiärt och militärt avseende som Sverige lämnat stöd (vilket reportaget för övrigt också visade — men inte starkare ville understryka).»

Tidigare hade Sveriges Radio de s.k. missionärsprogrammen i vilka frivilligorganisationerna hade möjlighet att informera sina u-landsarbetare om hur deras verksamhet bedömdes i Sverige. Nu har denna service upphört och frivilligorganisationerna måste söka andra vägar för att ge sina arbetare därute information. I det läget bör SIDA vidga sin verksamhet så att alla de svenskar som är verksamma i u-länderna erhåller information om allt som sagts i radio och visats i TV om den svenska u-hjälpen och arbetarnas insats samt vad som skrivits därom i svensk press. SIDA har UDAF, som innehåller citat ur dags- och fackpress.

SIDA borde dessutom här hemma ordna kontaktdagar mellan sig och frivilligorganisationerna om de förhållanden som här har berörts.

Med stöd av vad som här anförts hemställes,

att riksdagen måtte uttala att SIDA bör lämna saklig och allsidig information till alla de svenskar som arbetar i u-länderna om hur deras arbete presenteras och bedöms i hemlandets massmedia, samt

att SIDA på sin bekostnad anordnar kontaktdagar mellan sig och de frivilligorganisationer som bedriver u-landsarbete.

Stockholm den 20 januari 1970

Tore Nilsson (m)

i Agnäs

Eric Nelander (fp)

Per Petersson (m)

i Gäddvik

Bengt Börjesson (cp)

i Falköping